

Hołda-Różiewicz, Henryka

Historia socjologii w Polsce na X Ogólnopolskim Zjeździe Socjologicznym w Katowicach

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 42/3-4, 227-228

1997

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

też Stacji, zaznaczając, że stara się kontynuować jego dzieło. Wspomnił też o B. Bilińskim jako historyku sztuki.

Na zakończenie dyrektor Włoskiego Instytutu Kultury Franco Venturini wręczył bukiet kwiatów wdowie po Bronisławie Bilińskim, która w krótkim wystąpieniu podziękowała wszystkim obecnym za udział w tej wzruszającej uroczystości.

Jan Piskurewicz
(Warszawa)

HISTORIA SOCJOLOGII W POLSCE NA X OGÓLNOPOLSKIM ZJEŹDZIE SOCJOLOGICZNYM W KATOWICACH

W dniach 22–25 września 1997 r. odbył się w Katowicach X Ogólnopolski Zjazd Socjologiczny. Organizatorem katowickiego zjazdu było – jak w przypadku poprzednich zjazdów – Polskie Towarzystwo Socjologiczne. Zjazd socjologów i ich zagranicznych gości miał swój temat: *Śląsk – Polska – Europa. Zmieniające się społeczeństwo w perspektywie lokalnej i globalnej*. Napis na frontalnej ścianie nowej dwupiętrowej auli Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego przypominał ten temat każdemu uczestnikowi zjazdu przez wszystkie 4 dni obrad. Szczegółowy plan 4 sesji plenarnych, 5 sympozjów (w tym jedno dwudniowe w języku angielskim) i spotkań 43 grup tematycznych podawał drukowany program, wręczany uczestnikom zjazdu wraz z teczką, imienną plakietką i wydaniem specjalnym „Gazety Uniwersyteckiej” (wrzesień 1997).

Po inauguracji, dokonanej przez Przewodniczącego PTS prof. dra Antoniego Sułka, przemówieniu powitalnym Jego Magnificencji Rektora Uniwersytetu Śląskiego prof. dra Tadeusza Sławka, przemówieniu prof. A. Sułka i wykładzie inauguracyjnym prof. dr Antoniny Kłoskowskiej (przeczytanym pod nieobecność Pani Profesor przez prof. dr Elżbietę Tarkowską) rozpoczęła się w pierwszym dniu zjazdu I sesja plenarna, zatytułowana *Śląsk jako problem socjologiczny*. Już w temacie tej sesji dopatrzeć się można było nawiązania do historii socjologii w Polsce. Okazał się bowiem przywołaniem tytułu artykułu znanego międzywojennego działacza społecznego ks. Emila Szramka z 1934 r. Referenci sesji, prof. dr Marek S. Szczepański i prof. dr Bohdan Jałowicki, raz po raz powoływali się także na przeprowadzane na Śląsku, od początku XX wieku, badania socjologiczne, dokonywane przez pracowników IGS, PIS, krakowskiego ośrodka socjologicznego, łódzkiego, poznańskiego, warszawskiego i od 1957 r. katowickiego. W tym to roku utworzono w Katowicach Śląski Instytut Naukowy wraz z Komisją Socjograficzną. Obecność na zjeździe prof. dr Wandy Mrozek, pierwszej po prof. dr Pawle Rybickim kierownicze tej komisji, przypominała okres jej początków i pierwszych osiągnięć naukowych. Skupiona wokół Niej grupa rozrosła się z czasem

w duże grono socjologów, które w 1968 r. zorganizowało katowicki oddział PTS, pracownię socjologiczną przy Głównym Instytucie Górnictwa oraz w 1976 r. Instytut Socjologii UŚ i pracownię socjologiczne w innych katowickich uczelniach.

Dalsze tematy sesji plenarnych w kolejnych dniach zjazdu, to: *Nowa różnorodność społeczeństwa polskiego*, *Spółczesność polskie w europejskim milieu* i *O uniwersalności i osobliwościach polskiej transformacji*.

Wyłącznie historii socjologii w Polsce poświęcone było popołudniowe spotkanie I grupy tematycznej w trzecim dniu zjazdu. *Nieznane karty z dziejów socjologii* obrało za przedmiot badań szczegółowych 9 referentów z grona członków i sympatyków Sekcji Historii Socjologii PTS pod przewodnictwem prof. dra Włodzimierza Winclawskiego. Na spotkaniu wygłoszono jednak tylko 7 referatów i to w następującej, odmiennej od podanej w programie, kolejności: prof. Wiktor Tanczer z Instytutu Socjologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy w Kijowie (referat wygłosiła w zastępstwie siostra Profesora) – *Uniwersalne i narodowe w myśli socjologicznej*, prof. Henryk Galus z Gdańskiego Towarzystwa Naukowego – *Recepcja socjologii niemieckiej w Polsce*, dr Henryka Hołda-Róźiewicz z Instytutu Historii Nauki PAN w Warszawie – *Józef Supiński – pierwsza koncepcja uprawiania socjologii w Polsce poświeceniowej*, dr Nina Kraśko z Biblioteki Narodowej w Warszawie – *Polityczne uwarunkowania rozwoju socjologii w II Rzeczypospolitej*, prof. dr Zbigniew T. Wierzbicki z Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN z Warszawy – *Ludwik Górski – prekursor socjologii wsi w Polsce*, prof. dr Andrzej Kwilecki z Instytutu Socjologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – *Nieznane szczegóły „Konkursu na życiorys robotnika” z 1921/1922 roku* oraz prof. dr Włodzimierz Winclawski z Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu – *Próba oceny stanu badań historii socjologii polskiej – braki i osiągnięcia*. W małym gronie, zebranych w niewielkiej sali nr 10 na parterze Wydziału Nauk Społecznych UŚ, mówiono głównie o brakujących ogniwach w wiedzy socjologów w zakresie dziejów własnej dyscypliny naukowej, wyrażano wątpliwości w sprawach interpretacji znanych faktów, mnożono znane i nieznane przyczyny trudności, na jakie napotykali i jakie zmuszeni byli omijać dotychczasowi nieliczni twórcy syntez w obszarze historii socjologii w Polsce. Wszystkie wygłoszone i wymienione w programie X Ogólnopolskiego Zjazdu Socjologicznego w Katowicach referaty oraz głosy w dyskusji zostaną opublikowane w specjalnym tomie pozjazdowym.

Henryka Hołda-Róźiewicz
(Warszawa)